

Programare orientată pe obiecte

- suport de curs -

Andrei Păun Anca Dobrovăț

An universitar 2023 – 2024 Semestrul II Seriile 13, 14, 15

Curs 4

Cuprins

- Recapitulare curs 3
- Membrii statici ai unei clase
- Clase locale (in functii si in alte clase)
- Operatorul ::
- supraincarcarea functiilor in C++
- supraincarcarea operatorilor in C++

Variabile statice (reminder)

```
#include <iostream>
using namespace std;
∃void f(){
    static int x = 56; /// nu se dezaloca de fiecare data
    ///x = 56;
    cout<<&x<<" "<<x<<'\n';
int main()
    f(); f(); f();
    return 0;
```

Se va afisa 57, 58, 59

Membrii statici ai unei clase

- date membre:
 - nestatice (distincte pentru fiecare obiect);
- statice (unice pentru toate obiectele clasei, exista o singura copie pentru toate obiectele).
- -cuvant cheie "static"
- -create, initializate si accesate independent de obiectele clasei.
- Variabile alocarea si initializarea in afara clasei.
- Const alocarea si initializarea in interiorul clasei

Membrii statici ai unei clase

- functiile statice:
 - efectueaza operatii asupra intregii clase;
 - nu au cuvantul cheie "this";
 - se pot referi doar la membrii statici.
- referirea membrilor statici:
 - clasa :: membru;
 - obiect.membru (identic cu nestatic).

Folosirea uzuala a functiilor statice

```
#include <iostream>
using namespace std;
class static type {
   static int i;
public:
   static void init(int x) { i = x;}
   void show() {cout << i;}</pre>
};
int static type::i; // define i
int main()
   // init static data before object creation
   static_type::init(100);
   static type x;
   x.show(); // displays 100
   return 0;
```

Obiecte statice

- Precedate de cuvantul **static**
- Se initializeaza o singura data si se utilizeaza daca se doreste pastrarea valorii la apelul multiplu al functiei
- 2 tipuri: obiecte **locale** statice si obiecte **globale** statice
- Un obiect static local este distrus la finalul programului, dar, este vizibil doar in scope-ul in care a fost definit.
- Obiecte globale statice sunt ultimele distruse

Objecte statice locale

Un obiect static local este distrus la finalul programului.

```
#include <iostream>
 using namespace std;
□class Test{ int a;
public:
     Test(int x = 0):a(x){cout<<"C "<<a<<endl;}
     ~Test() {cout<<"D "<<a<<endl;}
void f(int i) { static Test object(i); }
                                               start
□int main(){
     cout<<"start"<<'\n';
                                               end
     f(1);
     cout<<"end"<<'\n';
```

Objecte statice locale

Ce se intampla daca se apeleaza functia de mai multe ori?

```
#include <iostream>
using namespace std;
∃class Test{ int a;
public:
     Test(int x = 0):a(x){cout<<"C "<<a<<endl;}
     ~Test() {cout<<"D "<<a<<endl;}
L } ;
void f(int i) { static Test object(i); cout<<&object<<endl;}</pre>
int main()
                                          start
     cout<<"start"<<'\n';</pre>
                                          0×407034
     f(1);
                                          0x407034
     f(2);
                                          0x407034
     f(3);
                                          end
     cout<<"end"<<'\n';
```

De cate ori este creat si distrus obiectul static local? Raspuns: o singura data

Obiecte statice locale (in functii membru)

```
class Test
    int x;
public:
    Test(int x=0): x(x) {cout<<x<" C \setminus n";}
    ~Test() {cout<<x<<" D\n";}
    void f()
        static Test object;
                                      start
int main()
                                      0 C
                                      end
    Test object1(1);
    cout<<"start"<<'\n';
    object1.f();
    cout<<"end"<<'\n';
```

De cate ori este creat si distrus obiectul static local? Raspuns: o singura data

Obiecte statice globale (sunt distruse ultimele)

```
class Test
     int x:
public:
     Test(int x=0): x(x) {cout<<x<" C \setminus n";}
     ~Test() {cout<<x<<" D\n";}
     void f() { static Test object; cout<<&object<<endl; }</pre>
- };
                                        3 C
static Test A(2), B(3);
                                        1 C
int main()
                                        start
                                        0 C
     Test object1(1);
                                        0x4030c0
     cout<<"start"<<'\n';
                                        0x4030c0
     object1.f();
                                        end
     object1.f();
                                        1 D
     cout<<"end"<<'\n';
                                        0 D
                                        3 D
                                        2 D
```

Operatorul de rezolutie de scop ::

Clase locale

- putem defini clase in clase sau functii
- class este o declaratie, deci defineste un scop
- operatorul de rezolutie de scop ajuta in aceste cazuri
- rar utilizate clase in clase

```
#include <iostream>
using namespace std;
void f();
int main() {
          f(); // myclass not known here
          return 0; }
void f() {
          class myclass
                     int i;
          public:
                     void put i(int n) { i=n; }•
                     int get i() { return i; }
          } ob;
          ob.put i(10);
          cout << ob.get i();</pre>
```

- exemplu de clasa in functia f()
- restrictii: functii definite in clasa
- nu acceseaza variabilele locale ale functiei
- acceseaza variabilele definite static
 - fara variabile static definite in clasa

Mai multe detalii se regasesc in fisierul .cpp adaugat in Teams.

Functii care intorc obiecte

- o functie poate intoarce obiecte
- un obiect temporar este creat automat pentru a tine informatiile din obiectul de intors
- acesta este obiectul care este intors
- dupa ce valoarea a fost intoarsa, acest obiect este distrus
- probleme cu memoria dinamica: solutie
 polimorfism pe = si pe constructorul de copiere

```
// Returning objects from a function.
                                               int main()
#include <iostream>
using namespace std;
                                                        myclass o;
                                                        o = f();
class myclass
                                                        cout \ll o.get i() \ll "\n";
                                                         return 0;
         int i;
public:
                                               myclass f()
Myclass(){
         void set i(int n) \{ i=n; \}
                                                        myclass x;
         int get i() { return i; }
                                                        x.set i(1);
                                                         return x;
myclass f(); // return object of type myclass }
```

Facultatea de Matematică și Informatică Universitatea din București

copierea prin operatorul =

- este posibil sa dam valoarea unui obiect altui obiect
- trebuie sa fie de acelasi tip (aceeasi clasa)

Supraincarcarea operatorilor in C++

- majoritatea operatorilor pot fi supraincarcati
- similar ca la functii
- una din proprietatile C++ care ii confera putere
- s-a facut supraincarcarea operatorilor si pentru operatii de I/O (<<,>>)
- supraincarcarea se face definind o functie operator: membru al clasei sau nu

Restrictii

- nu se poate redefini si precedenta operatorilor
- nu se poate redefini numarul de operanzi
 - rezonabil pentru ca redefinim pentru lizibilitate
 - putem ignora un operand daca vrem
- nu putem avea valori implicite; exceptie pentru ()
- nu putem face overload pe. (acces de membru)
- :: (rezolutie de scop)
- .*(acces membru prin pointer)
- ? (ternar)
- sizeof()
- e bine sa facem operatiuni apropiate de intelesul operatorilor respectivi

Functii operator membri ai clasei

```
ret-type class-name::operator#(arg-list)
{
// operations
}
```

- # este operatorul supraincarcat (+ * / ++ -- = , etc.)
- deobicei ret-type este tipul clasei, dar avem flexibilitate
- pentru operatori unari arg-list este vida
- pentru operatori binari: arg-list contine un element

```
class loc {
 int longitude, latitude;
public:
 loc() {}
 loc(int lg, int lt) {
   longitude = lg;
   latitude = lt; }
 void show() {
   cout << longitude << " ";</pre>
   cout << latitude << "\n";
loc operator+(loc op2);
```

```
// Overload + for loc.
loc loc::operator+(loc op2)
 loc temp;
  temp.longitude = op2.longitude + longitude;
 temp.latitude = op2.latitude + latitude;
  return temp;
        int main(){
        loc ob1(10, 20), ob2(5, 30);
        ob1.show(); // displays 10 20
        ob2.show(); // displays 5 30
        ob1 = ob1 + ob2;
        ob1.show(); // displays 15 50
        return 0;
```

- un singur argument pentru ca avem this
- longitude==this->longitude
- obiectul din stanga face apelul la functia operator
 - ob1a chemat operatorul + redefinit in clasa lui ob1

- daca intoarcem acelasi tip de date in operator putem avea expresii
- daca intorceam alt tip nu puteam face

$$ob1 = ob1 + ob2;$$

- putem avea si
- (ob1+ob2).show(); // displays outcome of ob1+ob2
- pentru ca functia show() este definita in clasa lui ob1
- se genereaza un obiect temporar
 - (constructor de copiere)

```
// Overload asignment for loc.
#include <iostream>
                                                        loc loc::operator=(loc op2){
using namespace std;
                                                        longitude = op2.longitude;
class loc { int longitude, latitude;
public:
                                                        latitude = op2.latitude;
 loc() {} // needed to construct temporaries
                                                        return *this; }// object that generated call
 loc(int lg, int lt) { longitude = lg; latitude = lt; }
                                                        // Overload prefix ++ for loc.
 void show() { cout<<longitude<<" "<<latitude<<"\n";}</pre>
                                                        loc loc::operator++(){
 loc operator+(loc op2);
                                                            longitude++;
 loc operator-(loc op2);
                                                            latitude++;
 loc operator=(loc op2);
                                                            return *this;}
 loc operator++();
                                                        int main(){
                                                         loc ob1(10, 20), ob2(5, 30), ob3(90, 90);
// Overload + for loc.
loc loc::operator+(loc op2){ loc temp;
                                                        ob1.show(); ob2.show();
 temp.longitude = op2.longitude + longitude;
                                                         ++ob1; ob1.show(); // displays 11 21
temp.latitude = op2.latitude + latitude;
                                                         ob2 = ++ob1; ob1.show(); // displays 12 22
 return temp;}
                                                        ob2.show(); // displays 12 22
                                                         ob1 = ob2 = ob3; // multiple assignment
loc loc::operator-(loc op2){ loc temp;
                                                        ob1.show(); // displays 90 90
 temp.longitude = longitude - op2.longitude;
 temp.latitude = latitude - op2.latitude;
                                                         ob2.show(); // displays 90 90
return temp;}
                                                         return 0;}
```

- apelul la functia operator se face din obiectul din stanga (pentru operatori binari)
 - din aceasta cauza pentru avem functia definita asa
- operatorul = face copiere pe variabilele de instanta, intoarce *this
- se pot face atribuiri multiple (dreapta spre stanga)

Formele prefix si postfix

• am vazut prefix, pentru postfix: definim un parametru int "dummy"

```
// Prefix increment
type operator++( ) {
    // body of prefix operator
}
```

```
// Postfix increment
type operator++( int x) {
    // body of postfix operator
}
```

Supraincarcarea +=,*=, etc.

```
loc loc::operator+=(loc op2)
{
    longitude = op2.longitude + longitude;
    latitude = op2.latitude + latitude;
    return *this;
}
```

• Este posibil sa facem o decuplare completa intre intelesul initial al operatorului

- exemplu: << >>

• mostenire: operatorii (mai putin =) sunt mosteniti de clasa derivata

• clasa derivata poate sa isi redefineasca operatorii

Supraincarcarea operatorilor ca functii prieten

- operatorii pot fi definiti si ca functie nemembra a clasei
- o facem functie prietena pentru a putea accesa rapid campurile protejate
- nu avem pointerul "this"
- deci vom avea nevoie de toti operanzii ca parametri pentru functia operator
- primul parametru este operandul din stanga, al doilea parametru este operandul din dreapta

```
#include <iostream>
                                                            // notice order of operands
using namespace std;
                                                              temp.longitude = longitude - op2.longitude;
class loc { int longitude, latitude;
                                                              temp.latitude = latitude - op2.latitude;
public:
                                                              return temp;}
 loc() {} // needed to construct temporaries
 loc(int lg, int lt) { longitude = lg; latitude = lt; }
                                                            // Overload asignment for loc.
 void show() { cout<<longitude<<" "<<latitude<<"\n";}</pre>
                                                            loc loc::operator=(loc op2){
 friend loc operator+(loc op1, loc op2); // friend
                                                            longitude = op2.longitude;
 loc operator-(loc op2);
                                                            latitude = op2.latitude;
 loc operator=(loc op2);
                                                            return *this; }// object that generated call
 loc operator++();
                                                            loc loc::operator++(){
                                                                longitude++;
// Now, + is overloaded using friend function.
                                                                latitude++;
  loc operator+(loc op1, loc op2){
                                                                return *this;}
    loc temp;
                                                            int main(){
    temp.longitude = op1.longitude + op2.longitude;
                                                              loc ob1(10, 20), ob2(5, 30);
    temp.latitude = op1.latitude + op2.latitude;
                                                              ob1 = ob1 + ob2;
                                                              ob1.show();
 return temp;
                                                            return 0;}
```

loc loc::**operator**-(loc op2){ loc temp;

Restrictii pentru operatorii definiti ca prieten

- nu se pot supraincarca = () [] sau -> cu functii prieten
- pentru ++ sau -- trebuie sa folosim referinte

Functii prieten pentru operatori unari

- pentru ++, -- folosim referinta pentru a transmite operandul
 - pentru ca trebuie sa se modifice si nu avem pointerul this
 - apel prin valoare: primim o copie a obiectului si nu putem modifica operandul (ci doar copia)

```
#include <iostream>
using namespace std;
class loc { int longitude, latitude;
public:
 loc() {} // needed to construct temporaries
 loc(int lg, int lt) { longitude = lg; latitude = lt; }
  void show() { cout<<longitude<<" "<<latitude<<"\n";}</pre>
 loc operator=(loc op2);
 friend loc operator++(loc& op);
 friend loc operator--(loc& op);
// Overload assignment for loc.
loc loc::operator=(loc op2){
longitude = op2.longitude;
latitude = op2.latitude;
return *this; }// object that generated call
// Now a friend, use a reference parameter.
  loc operator++(loc& op) {
    op.longitude++;
    op.latitude++;
  return op;
```

```
// Make – a friend. Use reference
  loc operator--(loc& op) {
    op.longitude--;
    op.latitude--;
 return op;
int main(){
 loc ob1(10, 20), ob2;
 ob1.show();
 ++ob1;
 ob1.show(); // displays 11 21
 ob2 = ++ob1:
 ob2.show(); // displays 12 22
 --ob2:
 ob2.show(); // displays 11 21
return 0;}
```

pentru varianta postfix ++ --

• la fel ca la supraincarcarea operatorilor prin functii membru ale clasei: parametru int

```
// friend, postfix version of ++ friend loc operator++(loc &op, int x);
```

Diferente supraincarcarea prin membri sau prieteni

- de multe ori nu avem diferente,
 - atunci e indicat sa folosim functii membru
 - ca funcții membru: operatori unari, cei compuși (+=, *= etc)
- uneori avem insa diferente: pozitia operanzilor
 - pentru functii membru operandul din stanga apeleaza functia operator supraincarcata
 - daca vrem sa scriem expresie: 100+ob; probleme la compilare=> functii prieten
- Interesant: depinde de operator și de situație (sursa:

https://stackoverflow.com/questions/4421706

"Spaceship operator" <= > in C++20

- Se supraincarca toti operatorii de comparatie "in acelasi timp"

```
#include <compare>

class X {
    // defines ==, !=, <, >, <=, >=, <=>
    friend auto operator<=>(const X&, const X&) = default;
};
```

(sursa: https://stackoverflow.com/questions/4421706)

- in aceste cazuri trebuie sa definim doua functii de supraincarcare:
 - int + tipClasa
 - tipClasa + int

```
#include <iostream>
using namespace std;
class loc { int longitude, latitude;
public:
 loc() {} // needed to construct temporaries
 loc(int lg, int lt) { longitude = lg; latitude = lt; }
  void show() { cout<<longitude<<" "<<latitude<<"\n";}</pre>
 loc operator=(loc op2);
 friend loc operator+(loc op1, int op2);
 friend loc operator+(int op1, loc op2);
// + is overloaded for loc + int.
loc operator+(loc op1, int op2){
 loc temp;
 temp.longitude = op1.longitude + op2;
 temp.latitude = op1.latitude + op2;
return temp;}
// + is overloaded for int + loc.
loc operator+(int op1, loc op2){
 loc temp;
 temp.longitude = op1 + op2.longitude;
 temp.latitude = op1 + op2.latitude;
return temp;}
```

```
int main(){
  loc ob1(10, 20), ob2(5, 30), ob3(7, 14);
  ob1.show();
  ob2.show();
  ob3.show();
  ob1 = ob2 + 10; // both of these
  ob3 = 10 + ob2; // are valid
  ob1.show();
  ob3.show();
```

return 0;}

supraincarcarea new si delete

• supraincarcare op. de folosire memorie in mod dinamic pentru cazuri speciale

```
#include <iostream>
#include <cstdlib>
                                          // delete overloaded relative to loc.
#include <new>
                                          void loc::operator delete(void *p){
using namespace std;
                                             cout << "In overloaded delete.\n";</pre>
class loc { int longitude, latitude;
 public:
                       In overloaded new.
   loc() {}
                      In overloaded new.
   loc(int lg, int lt)
       \{longitude = lg; 10 20\}
   void show() { cout -10 -20
cout << latitude << "\r
   void *operator ne In overloaded delete.
                                                                      r for p1.\n"; return 1;}
                                                                      ); }
   void operator del In overloaded delete.
                                                                      r for p2.\n"; return 1;}
// new overloaded relat
void *loc::operator no
  void *p;
  cout << "In overloaded nevi in ,
                                          return 0; }
  p = malloc(size);
  if(!p) { bad alloc ba; throw ba; }
return p;}
```

 daca new sau delete sunt folositi pentru alt tip de date in program, versiunile originale sunt folosite

- se poate face overload pe new si delete la nivel global
 - se declara in afara oricarei clase
 - pentru new/delete definiti si global si in clasa,
 cel din clasa e folosit pentru elemente de tipul
 clasei, si in rest e folosit cel redefinit global

```
#include <iostream>
#include <cstdlib>
#include <new>
using namespace std;
class loc { int longitude, latitude;
 public:
   loc() {}
   loc(int lg, int lt)
       {longitude = lg;latitude = lt;}
   void show() {cout << longitude << " ";</pre>
       cout << latitude << "\n";}
// Global new
void *operator new(size t size) {
 void *p;
 p = malloc(size);
 if(!p) { bad alloc ba; throw ba; }
return p;
```

```
// Global delete
void operator delete(void *p) { free(p); }
int main(){
 loc *p1, *p2;
 float *f;
  try \{p1 = new loc (10, 20); \}
  catch (bad alloc xa) {
    cout << "Allocation error for p1.\n";</pre>
    return 1; }
  try \{p2 = new loc (-10, -20); \}
  catch (bad alloc xa) {
    cout << "Allocation error for p2.\n";
    return 1; }
 try {
    f = new float; // uses overloaded new, too }
  catch (bad alloc xa) {
    cout << "Allocation error for f.\n";
    return 1; }
  *f = 10.10F;
  cout << *f << "\n";
  p1->show();
  p2->show();
  delete p1; delete p2; delete f;
return 0; }
```

new si delete pentru array-uri

• facem overload de doua ori

```
// Allocate an array of objects.
void *operator new[](size_t size) {
    /* Perform allocation. Throw bad_alloc on failure.
Constructor for each element called automatically. */
return pointer_to_memory;
}
// Delete an array of objects.
void operator delete[](void *p) {
/* Free memory pointed to by p. Destructor for each element called automatically. */
}
```

supraincarcarea []

- trebuie sa fie functii membru, (nestatice)
- nu pot fi functii prieten
- este considerat operator binar
- o[3] se tranfsorma in
- o.operator[](3)

```
type class-name::operator[](int i)
{
// ...
}
```

supraincarcarea []

```
#include <iostream>
using namespace std;
class atype { int a[3];
public:
    atype(int i, int j, int k) { a[0] = i; a[1] = j; a[2] = k; }
    int operator[](int i) { return a[i]; }
};
int main() {
    atype ob(1, 2, 3);
    cout << ob[1]; // displays 2
return 0;
}</pre>
```

• operatorul [] poate fi folosit si la stanga unei atribuiri (obiectul intors este atunci referinta)

```
supraincarcarea | |
#include <iostream>
using namespace std;
class atype { int a[3];
public:
 atype(int i, int j, int k) { a[0] = i; a[1] = j; a[2] = k; }
 int &operator[](int i) { return a[i]; }
int main() {
 atype ob(1, 2, 3);
 cout << ob[1]; // displays 2
 cout << " ";
 ob[1] = 25; //[] on left of =
 cout << ob[1]; // now displays 25</pre>
return 0; }
```

- putem in acest fel verifica array-urile
- exemplul urmator

```
int main() {
                                                  atype ob(1, 2, 3);
                                                  cout << ob[1]; // displays 2
                                                  cout << " ";
                                                  ob[1] = 25; // [] appears on left
// A safe array example.
                                                  cout << ob[1]; // displays 25
#include <iostream>
                                                  ob[3] = 44;
#include <cstdlib>
                                                          // generates runtime error, 3 out-of-range
using namespace std;
                                                  return 0; }
class atype { int a[3];
public:
  atype(int i, int j, int k) \{a[0] = i; a[1] = j; a[2] = k;\}
 int &operator[](int i);
};
// Provide range checking for atype.
int &atype::operator[](int i)
  if(i < 0 \mid i > 2) { cout << "Boundary Error\n"; exit(1); }
return a[i];
```

supraincarcarea ()

- nu creem un nou fel de a chema functii
- definim un mod de a chema functii cu numar arbitrar de parametrii

supraincarcarea ()

```
#include <iostream>
                                             Overload + for loc.
using namespace std;
                                             oc loc::operator+(loc op2) {
class loc { int longitude, latitude;
                                             loc temp;
public:
                                             temp.longitude = op2.longitude + longitude;
  loc() {}
                                             temp.latitude = op2.latitude + latitude; return
  loc(int lg, int lt) {longitude = lg;
                                             mp;
latitude = lt;}
  void show() {cout << longitude << " ";</pre>
                                             it main() { loc ob1(10, 20), ob2(1, 1);
cout << latitude << "\n";}</pre>
                                             b1.show();
  loc operator+(loc op2);
                                             b1(7, 8); // can be executed by itself ob1.show();
  loc operator()(int i, int j);
                                             b1 = ob2 + ob1(10, 10); // can be used in
                                             xpressions
// Overload ( ) for loc.
                                             b1.show();
                                                             10 20
loc loc::operator()(int i, int j) {
                                             eturn 0; }
                                                             78
 longitude = i; latitude = j;
return *this;
                                                             11 11
```

overload pe ->

- operator unar
- object->element
 - obiect genereaza apelul
 - element trebuie sa fie accesibil
 - intoarce un pointer catre un obiect din clasa

```
#include <iostream>
using namespace std;
class myclass {
  public:
  int i;
  myclass *operator->() {return this;}
};
int main() {
 myclass ob; ob->i = 10; // same as ob.i
 cout << ob.i << " " << ob->i;
return 0;
```

supraincarcarea operatorului,

- operator binar
- ar trebui ignorate toate valorile mai putin a celui mai din dreapta operand

```
#include <iostream>
using namespace std;
                                                     // Overload + for loc
class loc { int longitude, latitude;
                                                     loc loc::operator+(loc op2) {
 public:
                                                       loc temp;
  loc() {}
                                                       temp.longitude = op2.longitude + longitude;
  loc(int lg, int lt) {longitude = lg; latitude = lt;
                                                       temp.latitude = op2.latitude + latitude;
  void show() {cout << longitude << " ";</pre>
                                                      return temp; }
cout << latitude << "\n";}
                                                     int main() {
  loc operator+(loc op2);
                                                     loc ob1(10, 20), ob2(5, 30), ob3(1, 1); ob1.show();
  loc operator, (loc op2);
                                                     ob2.show(); ob3.show();
                                                     cout << "\n":
// overload comma for loc
                                                     ob1 = (ob1, ob2+ob2, ob3);
 loc loc::operator,(loc op2){
                                                     obl.show(); // displays 1 1, the value of ob3
    loc temp;
                                                     return 0;
                                                                         10 20
    temp.longitude = op2.longitude;
    temp.latitude = op2.latitude;
                                                                         5 30
                                                                         11
  cout << op2.longitude << " ";</pre>
  cout << op2.latitude << "\n";</pre>
                                                                         10 60
                                                                         11
return temp;
                                                                         11
```

Perspective

Curs 5

Proiectarea descendenta a claselor. Moștenirea în C++.

- 1 Controlul accesului la clasa de bază.
- 2 Constructori, destructori și moștenire.
- 3 Redefinirea membrilor unei clase de bază într-o clasă derivată.
- 4 Declarații de acces.